

Осылайша, мемлекет нарықтың қызмет етуіне тікелей араласу және салықтар мен өзге жүйелер көмегімен жанама араласу жолымен табыстарды бөлуді реттеу міндетін шешеді. Салық салу механизмі мен әлеуметтік қамтамасыз ету бойынша мемлекеттік шығындар механизмі арқылы ұлттық табыс үлесінің басым бөлігі салыстырмалы байлардан салыстырмалы кедейлерге өтеді.

Әдебиеттер

1. Высоцкий, П.А. Государственное регулирование предпринимательства в современных условиях / П.А. Высоцкий. - М.: Наука, 2016. - 621 с.

2. Ержанова С.К., Ескерова З.А. Шағын және орта бизнес субъектілерін мемлекеттік қолдаудың әлемдік практикасы. «Перспективы развития экономики, технологий и образования» межд.научно-практ.конф., посвящ. 30-летию независимости Республики Казахстан и 30-летию академии «Кайнар» . 14 апреля 2021 год. С.74-78

Кенжебекова А.Қ., 3 курс (Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті)
Ғылыми жетекші – Философия докторы (PhD), доцент Спанова Б.К.

МЕМЛЕКЕТТІК БИЛІК ОРГАНДАРЫНДАҒЫ ЖОБАЛЫҚ БАСҚАРУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Бизнес пен мемлекеттік органдар арасындағы іс-әрекет негіздеріндегі айырмашылықтарға қарамастан, жобалық басқару жұмысты ұйымдастыру нысаны ретінде билік органдарының жұмысында да қолданылуы мүмкін.

Қойылған мақсаттарға қол жеткізу және қазіргі жағдайда бюджет қаражатын тиімді жұмсау үшін жаңа басқару құралдарын енгізу және пайдалану қажет.

Осындай құралдардың бірі-жобалық басқару. Бүкіл әлемде жобалық басқару әдістері өзінің қажеттілігі мен тиімділігін көрсетті. Дамыған елдердің үкіметі бағдарламалық қағидат бойынша бюджет процесін қалыптастырып, осылайша мемлекеттік органдарында жобалық басқару тәжірибесін дамыту үшін алғышарттар жасады [1]. Өйткені мемлекеттік бағдарлама - бұл жобалар жүйесі. Осы кезеңде жобалық басқарудың тиімді технологияларын енгізе отырып, мемлекеттік билік органдарының қызметін тиісті түрде жетілдіру қажеттілігі туындайды.

Мемлекеттік органда (кез-келген басқа ұйымда сияқты) бір-бірінен елеулі түрде ерекшеленетін екі қызмет түрін шартты түрде бөлуге болады: үдерісті (операциялық) және жобалық. Процесс қызметі циклдік, қайталанатын сипатқа ие, көбінесе, ұйымдастыру және нақты процестерді жүзеге асыру үшін құрылады. Процесс-бұл ресурстарды тұтынатын және тұтынушы үшін құнды нәтиже жасайтын үнемі қайталанатын операциялар тізбегі. Және керісінше, қандай да бір көрсеткіштерді дамыту, жаңғырту, жақсарту үшін жобаларды іске асыру арқылы жүзеге асырылатын сапалы жаңа өзгерістер талап етіледі. Жоба-бұл уақыт бойынша шектелген, көптеген жобаларды біріктіретін,

мемлекеттік бағдарламаларды қоса алғанда, жобалар бағдарламаларын қалыптастыратын соңғы бірегей нәтиже жасайтын бір жолғы іс-шаралар жиынтығы.

Ұйымның жобалық қызметін сауатты басқару үшін процесс пен жоба ұғымдарын ажырата білу қажет. Кестеде осы екі санатқа салыстырмалы сипаттама берілген (кесте).

Алайда кез келген бизнес-үдерісті енгізу жоба болып табылады. Мысалы, егер кәсіпорында тендерлер өткізу тәжірибесі болмаса, онда бұл процесті ұйымдастыру (тауарларды жеткізуге немесе қызмет көрсетуге арналған конкурстық сауда-саттық) ол үшін жоба болып табылады.

Қызмет саласына көптеген функциялар, мақсаттар мен міндеттер кіретін мемлекеттік органдар үшін жобалау және процесс қызметі арасындағы айырмашылықты анықтау өте маңызды.

Мемлекеттік секторға тән жобаларды басқару ерекшеліктерін атап өту керек:

- 1) қатаң құқықтық шеңберде қызметті жүзеге асыру;
- 2) жоғары тұрған билік органдарына есеп беру;
- 3) жобаларды бюджет ресурстары есебінен қаржыландыру;
- 4) бұқаралық есептілік және қоғамдық бақылау;
- 5) жобалар мақсаттарының амбициялығы;
- 6) мемлекеттік жобалардың көп қырлылығы, мұрағаттылығы және ауқымдылығы;
- 7) қаржы қаражатын инвестициялаудан пайда алуға емес, әлеуметтік әсерге бағыттылығы.

Кесте 1

Процестің (бизнес-процестің) және жобаның салыстырмалы сипаттамасы

Салыстыру параметрі	Процесс	Жоба
Циклдылық	Циклды	Әмбебап
Орындалуы немен реттеледі?	Бизнес-үдерістің регламенті, әдістемелік нұсқаулар	Жоба жарғысы, жоба жоспары
Ағымдағы орындауды бақылау	Нәтижелері бойынша, жекелеген жағдайларда - процестің аралық қадамдарында уақыт ауытқулары бойынша	Уақыт, бюджет, ресурстар бойынша
Орындалуын басқарушы	Үдерістің менеджері (иесі)	Жоба жетекшісі
Тәуекелділік	Аз	Елеулі
Орындауды оңтайландыру	Иә, егер процесс бұзылса	Жоқ, бірақ орындау кезінде түзетулер енгізілуі мүмкін
Орындаушылардың іс-әрекеттерін үздіксіз үйлестіру	Жоқ	Ия
Басқару үшін әдістемелік негіз	Басқару процесі, TQM, ISO 9000 және т.б.	Жобалық басқару, PMBOK және т.б.

Құралдары	Регламенттер, әдістемелік ұсынымдар, ұйымдастыру сызбалары және т.б.	Гант графигі, желілік диаграмма, рөлдер матрицасы және т.б.
Е с к е р т у – мәліметтер [2] қайнар көзінен алынып, автормен құрылды		

Жобалық басқару ұғым ретінде жұмыс көлемі, ресурстары (ақша, еңбек, уақыт, материалдар), сапа және тәуекелдер арасындағы теңгерімдеуде жобаның мақсатына қол жеткізуге бағытталған әдістер, құралдар мен тәсілдер жиынтығын қамтиды.

Әдебиеттер

1. Проектное управление и госсектор: есть ли совместимость//https://www.inform.kz/ru/proektnoe-upravlenie-i-gossektor-est-li-sovmestimost_a2976641

2. Ойнаров А.Р. Методологические основы проектного менеджмента: монография / А.Р.Ойнаров. - Астана: Казахстанский центр государственно-частного партнерства, 2015. - 236 с.

Колдасбаев Н.Ж., 1курс (Карагандинский университет Казпотребсоюза)
Научный руководитель – магистр, старший преподаватель Ибраева А.Д.

ОСОБЕННОСТИ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЙ В СФЕРЕ ПРОИЗВОДСТВА

Совершенствование концептуального подхода к управлению инновационным потенциалом предприятия. На сегодняшний день Государственная инновационная стратегия Республики Казахстан может основываться только на инновационной стратегии промышленного комплекса, основанной на стратегии инновационного развития регионов и стратегии инновационного развития его предприятий и организаций. Кроме того, у каждого промышленного предприятия и организации есть свои особенности, решение задач инновационного развития которых требует индивидуального подхода. Поэтому мы рассматриваем приведение предприятий промышленного комплекса в соответствие с такой стратегической целью, как переход к инновационному развитию за счет использования новых новшеств и технологических разработок. Этот подход связан с тем, что развитие как социально – экономическая система является целенаправленным процессом, приводящим к многомерным качественным изменениям, обусловленным сложностью и спецификой предприятия. В то же время Управление инновационными системами осуществляется с помощью систем и систем поведения ее элементов

При достижении оптимального уровня развития человеческих ресурсов численность и структура кадров соответствуют потребностям инновационного развития и сложности решаемых задач; уровень квалификации и профессионализма персонала позволяет обеспечить высокое